

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 830

van **TOM ONGENA**

datum: 23 september 2020

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Vroegtijdige schoolverlaters - Contactname en begeleiding door VDAB

In het kader van het actieplan 'Samen tegen Schooluitval', dat de minister vorige legislatuur vanuit haar toenmalige bevoegdheid Onderwijs afsloot met haar collega's van Werk en Welzijn, werd beslist tot het delen van de gegevens van vroegtijdige schoolverlaters in het secundair onderwijs tussen Onderwijs en VDAB via het MAGDA-platform. Zo verdwijnen jongeren niet van de radar en krijgen ze begeleiding op weg naar een job of vervolgopleiding. De gegevensdeling kende volwaardige ingang vanaf het schooljaar 2017-2018.

1. Om de hoeveel tijd verzamelt VDAB de gegevens van vroegtijdige schoolverlaters uit het secundair onderwijs tussen de 18 en 25 jaar?
2.
 - a) Na hoeveel tijd dat VDAB over de informatie van vroegtijdige schoolverlaters beschikt, probeert men deze jongeren te bereiken?
 - b) Op welke manier gebeurt dat (schriftelijk, digitaal, via tussenpersonen...)?
3.
 - a) Wat gebeurt er wanneer VDAB daarop geen respons ontvangt?
 - b) Wordt meer dan één nieuwe poging gedaan om te trachten jongeren aan boord te krijgen en zo ja, met welke tussenperiode gebeurt dat?
4.
 - a) Hoeveel jongeren verlieten vroegtijdig het secundair onderwijs?
 - b) Wat is het profiel van deze jongeren (geslacht, onderwijsrichting, afkomstig uit een grote of centrumstad, afkomstig uit een kansengroep, meer bepaald migratieachtergrond of taalachterstand)?
 - c) Hoeveel jongeren werden door VDAB gecontacteerd?
 - d) Hoeveel van deze jongeren werden effectief door VDAB opgevolgd?
 - e) Hoeveel van deze jongeren reageerden op een eerste communicatie?
 - f) Hoeveel van deze jongeren reageerden op een tweede communicatie?
 - g) Hoeveel jongeren gaven te kennen niet open te staan voor begeleiding en bemiddeling?
 - h) Hoeveel jongeren startten een begeleiding of bemiddeling, maar haakten alsnog af?
 - i) Hoeveel consultants waren bij VDAB vrijgesteld voor deze opdracht?

- j) Welke trajecten (opleiding, werkervaring, sollicitatiebegeleiding, arbeidsbemiddeling...) kregen de vroegtijdige schoolverlaters die zich door VDAB lieten begeleiden, aangeboden?

Cijfers telkens graag per schooljaar en per provincie voor de periode 2017 tot juni 2020.

5. Hoeveel van de vroegtijdige schoolverlaters die door VDAB bemiddeld werden, zijn doorgestroomd naar een job? Cijfers graag per schooljaar en per provincie voor de periode 2017 tot juni 2020. Ook graag aparte cijfers voor Antwerpen, Gent en de centrumsteden.
6. Werd reeds een evaluatie gemaakt van de gegevensdeling tussen VDAB en Onderwijs omtrent de vroegtijdige schoolverlaters? Zo ja, wat waren de conclusies?
7. Zullen er inhoudelijke en praktische bijsturingen komen in opvolging van het nieuwe Vlaamse regeerakkoord en het nieuwe VDAB-decreet? Zo ja, welke?
8. Werd ook het actieplan 'Samen tegen schooluitval' inmiddels geëvalueerd? Zo ja, wat waren de bevindingen en welke bijsturingen worden nodig geacht?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 830 van 23 september 2020

van **TOM ONGENA**

1. Waar bij de start van de koppeling slechts sporadisch lijsten werden ontvangen van onderwijs of we moesten starten van één groot testbestand voor een langere periode, werd vanaf 2019 gewerkt met zeer regelmatige opvragingen van het aantal vroegtijdige schoolverlaters. Tijdens de eerste 6 maanden van 2020 werd er elke maand een lijst getrokken en jongeren gecontacteerd. Zoals afgesproken met onderwijs worden er tijdens de zomermaanden geen opvragingen gedaan. Omdat er dan zeer vaak jongeren van school veranderen en sommige jongeren ook heel lang wachten met het zich inschrijven bij een nieuwe school. Dit zou resulteren in zeer lange lijsten met jongeren die geen hidden NEET zullen worden.
2. a. Omdat de positie van deze jongeren heel snel wijzigt, proberen we de jongeren zo snel mogelijk nadat ze voorkomen op een lijst te contacteren. De data technische verwerking van een lijst neemt enkele dagen in beslag (check met de KSZ of ze niet naar het buitenland verhuisd zijn, check met de VDAB-databank, opvragen van dimona data en data uit het zelfstandig register om te controleren of ze niet aan het werk zijn, enz.).

In de maand dat de jongerenconsulent over de data beschikt wordt de communicatie uitgestuurd.

- b. De data die VDAB via een machtiging door de VTC (Vlaamse Toezichtscommissie) vandaag krijgt om in contact te treden met deze jongeren, laat enkel een papieren communicatie toe. Deze vult VDAB in door een gepersonaliseerde postkaart op te sturen waarin de werking laagdrempelig toegelicht wordt, met de contactgegevens van de regionale jongerenconsulent er aan toegevoegd. Op basis van de nieuwe rollen die recent werden ingeschreven in het VDAB-decreet (nl. activerings-, loopbaan en dataregisseur) zal VDAB een nieuwe machtiging aanvragen bij de Vlaamse Toezichtscommissie zodat de gegevens ook kunnen gedeeld worden met gespecialiseerde partners van VDAB die vandaag al outreachend werken.
3. a. In het geval dat een jongere zich na het ontvangen van communicatie niet inschrijft bij VDAB, niet terugkeert naar het onderwijs en niet verhuist buiten Vlaanderen zal deze terug opgenomen worden in de volgende lijst.
- b. De eerste drie maanden zal de jongere een schrijven ontvangen, daarna om de drie maanden.
4. a. Voor de jaren 2017 en 2018 ontvingen we de contactgegevens van 6.630 jongeren. Voor het schooljaar 2018-2019 liep de uitwisseling om verschillende technische en andere redenen echter niet altijd goed. Voor het schooljaar 2019-2020 waren dat er 6.992. (Dit aantal ligt lager dan het eerdere voorlopige cijfer dat VDAB doorgaf in het kader van schriftelijke vraag 339. In dat cijfer zaten dubbele tellingen.)
- b. VDAB beschikt niet voor al deze jongeren over uitgebreide profielkenmerken tot ze zich bij VDAB inschrijven of tenzij ze reeds bij VDAB gekend waren. Van onderwijs krijgt de dienst immers enkel een naam en adres, geen andere gegevens. VDAB

kan deze groep dus niet op dezelfde manier beschrijven in termen van doelgroepen, kennis van het Nederlands, origine, enz.

Op basis van het adres en de integratie met de KSZ weten we wel waar deze jongeren wonen.

Aantal jongeren ontvangen per provincie schooljaar 2019-2020:

Antwerpen	2 162
Limburg	815
Oost-Vlaanderen	1 589
Vlaams-Brabant	752
West-Vlaanderen	1 117
Buiten Vlaanderen*	557
Totaal	6 992

De jongeren die VDAB doorkrijgt met een adres buiten Vlaanderen - vaak jongeren die met hun familie naar het buitenland verhuizen en bijgevolg ook binnen onderwijs verdwijnen - worden uiteraard niet opgenomen bij de selectie van de NEET.

Bij 1.570 van deze jongeren ofwel 22,5% procent ging het om jongeren uit een centrumstad.

De data over de jongeren uit voorgaande schooljaren werden conform de privacy afspraken ondertussen verwijderd bij VDAB en een rapport per gemeente voor alle vanuit onderwijs ontvangen jongeren heeft VDAB op basis van deze data nooit gemaakt. Deze uitsplitsing kan dus niet worden bezorgd.

- c. Tijdens 2017 en 2018 telde VDAB 1.100 NEET-jongeren waarvan er 556 werden gecontacteerd die niet gekend waren bij VDAB. In deze eerste testfase werden immers niet alle jongeren gecontacteerd, enkel jongeren uit een selectie aan gemeenten. In de loop van schooljaar 2019-2020 waren dat er 486 die niet gekend waren bij VDAB. Een constante vaststelling is dan ook dat het grootste deel van de jongeren reeds gekend is bij VDAB. Kleinere groepen blijken niet meer in Vlaanderen te wonen, blijken overleden of aan het werk te zijn.
- d. Tijdens de testfase bleek na controle 40% van de gecontacteerde NEET-jongeren ingeschreven te zijn (222 op 556). Van de tijdens schooljaar 2019-2020 gecontacteerde jongeren hebben er vandaag 150 een VDAB-dossier. De jongeren uit schooljaar 2019-2020 kunnen uiteraard nog niet allemaal meer dan enkele maanden opgevolgd worden.
- e-f. Deze vraag is onmogelijk te beantwoorden omdat VDAB niet weet of de gerealiseerde inschrijvingen het gevolg zijn van de communicatieactie of niet. Zeker niet alle jongeren schreven zich in via de jongerenconsulenten van VDAB die hen contacteerden. De Servicelijn of de VDAB-website blijft immers ook voor hen een aanbevolen kanaal. Sommigen zouden zich misschien sowieso ingeschreven hebben, anderen schreven zich mogelijk in na een signaal van hun ouders of iemand anders, enz. VDAB heeft dus geen data die ons toelaat om een verband te leggen tussen de communicatie en de inschrijving.

- g. Dat deze jongeren zich ingeschreven hebben hoewel ze doorgaans nog geen recht op een uitkering hebben, is een signaal dat ze de dienstverlening van VDAB op zijn minst willen proberen. De probleemgroep is uiteraard de groep die zich niet inschrijft - en waarover VDAB geen enkele informatie heeft.
- h-j. Deze analyse heeft VDAB nog niet gedaan en is ook niet zo eenvoudig om te maken. Dit vraagt een uitgebreide analyse die VDAB onmogelijk kon uitvoeren binnen de voorziene termijn voor het beantwoorden van deze vraag.
5. Van de 222 gecontacteerde en ingeschreven jongeren voor 2017 en 2018 waren 83 jongeren exact 12 maanden later aan het werk. Dit betekent niet dat de andere jongeren ondertussen nog geen werkervaring hebben opgedaan. In totaal tellen we 136 jongeren die minstens één keer door VDAB als aan het werk werden geteld. 103 van deze jongeren waren de afgelopen jaren toch minstens 6 maanden aan de slag. Veel van deze jongeren hebben dus een significant aantal maanden werkervaring opgedaan.
- Voor het schooljaar 2019-2020 telt VDAB voorlopig 40 jongeren die aan het werk zijn gegaan. Dit is 26,7% van alle NEET-jongeren die zich bij VDAB ingeschreven. Omdat het bij 150 en 40 jongeren al om heel lage aantallen gaat, levert verdere uitsplitsing van deze cijfers naar provincie of stad geen voldoende betrouwbare of betekenisvolle cijfers op. Voor deze groep is het nog te vroeg om al het aantal gewerkte maanden of de duurzaamheid van de uitstroom naar werk te meten.
6. Begin 2018 werd er een evaluatie uitgevoerd over de koppeling databanken en andere acties richting jongeren. Specifiek voor de koppeling databanken formuleerde het evaluatierapport een aantal aanbevelingen.
- Een eerste vaststelling van deze evaluatie was dat de informatiedoorstroom naar VDAB incorrect verliep door een bug bij de selectie van de jongeren bij onderwijs waardoor er veel te weinig jongeren gesignaleerd werden aan VDAB. Dit werd ondertussen gecorrigeerd.
- De evaluatie beveelt aan om alle NEET-jongeren te contacteren, niet enkel een selectie aan jongeren. Sindsdien contacteert VDAB ook alle jongeren.
- Ten derde bleek dat de communicatie die toen gebruikt werd niet goed was naar stijl, toon en inhoud. Sindsdien werd er niet langer gekozen voor één uniforme, centrale communicatie maar werd de verantwoordelijkheid van de communicatie bij de jongerenconsulenten zelf gelegd die daar hun eigen stempel aan konden geven.
- De evaluatie concludeert daarnaast dat de begeleiding van deze jongeren een specifiek profiel aan bemiddelaars vereist, die ook voldoende tijd moeten krijgen om intensief met deze jongeren aan de slag te gaan. Sindsdien werd een dedicated groep aan jongerenconsulenten binnen de bemiddelaars van VDAB afgebakend die specifiek op onder andere deze jongeren werkt. Ook de centrale coördinatie van de dienstverlening naar jongeren toe werd versterkt.
7. Op basis van de interne evaluatie reeds een aantal bijstellingen worden doorgevoerd. Vervolgens zal VDAB bekijken of er nog bijkomende verbeteringen kunnen aangebracht worden die worden mogelijk gemaakt door het nieuwe VDAB-decreet.
8. Voor een antwoord op deze vraag verwijs ik de vraagsteller naar het departement onderwijs & vorming.